

ЛЮБОПИТНО ЗА ПОЩЕНСКАТА КУТИЯ

Най-старата пощенска кутия – се съхранява в един музей в град Кейптаун в Южноафриканската република. Тя всъщност представлява една широка каменна плоча. Находчиви моряци още през XVI век приспособили няколко каменни плочи за пощенска кутия на най-южната точка на Африка, наречена "Нос на бурите", известната ни днес "Добра Надежда".

В тази "кутия" оставяли писма и съобщения, написани на различни езици. Получателите – моряци или близки техни хора, били известявани след неопределено време. Много по-късно, в началото на XVIII в., плавателните съдове били снабдени с пощенски кутии. В пристанищните градове на видно място в опушените кръчми и странноприемници били окачени брезентови или конопени торби. Моряците безкористно вършели пощенски услуги, пренасяли писмата през океани и морета.

Първата пощенска кутия в света била поставена на улица "Сен Жак" в центъра на Париж през 1653 г. по нареждане на Де Валие, главен икономически съветник на Людовик XIV. Тази непозната новост за времето си много бавно ставала популярна, защото хората се страхували от посегателства и бруталност на полицейските служители. В Германия първите пощенски кутии били поставени в Берлин през 1766 г., а в Дрезден и Лайпциг – едва в 1824-1825 г. В Русия – четвърт век по-късно.

В Париж били враждани в най-долната част на електрическите стълбове. В Швейцария ги монтирвали в здрави и тежки металически шкафове, в Австрия имало специално назначени пощальони, които ги разнасяли по улиците и площадите върху раменете си. В Германия ги майсторели дърворезбари. За пръв път пощенски кутии с надпис "Бърза поща" били използвани в Лондон; в САЩ и в Германия и ги закрепвали към влакове, параходи и др. превозни средства. С въвеждането на въздушната поща започнали да боядисват кутиите в светлосиньо. Първите писма "Раг avion" до България пристигнали с първия полет Виена-София на 24 април 1928 г.

След като ратифицира пощенската конвенция от Париж, България е призната за член на Всемирния пощенски съюз на 1 юли 1879 г. По това време се появила първата ни пощенска кутия с желязна конструкция, отгоре със здрав метален капак. През пролетта на 1881 г. в столицата на Източна Румелия били поставени първите три пощенски кутии. А на 1 март 1882 г. била открита първата подвижна пощенска станция по железопътната линия Русе-Варна, като от двете страни на пътническите вагони били монтирани пощенски кутии. В София от началото на 1919 г. събирането на писмата от кутиите ставало моторизирано – кореспонденцията се обработвала три пъти на ден! На трамвайните мотриси пощенските кутии се появили през 1932 г., а на автобусите, обслужващи всички сухопътни пощенски пътища в страната – през 1938 г. Писмата, пускани в трамвайните кутии, на събирателните пунктове били подпечатвани със специално клеймо – двукръгово, 32 и 28 мм, с текст на кирилица: "По трамвая/София", с едноредна дата – ден, месец, година и час.

Интересна е системата за препоръчана кореспонденция. Пликовете са франкирани с необходимите марки (3 лв. за периода 1935-1944 г.), и върху тях е бил залепван правоъгълен етикет с текст:

"Препоръчано. На моя отговорност"